

OXYOLÓGIA ÉS SÜRGŐSSÉGI ORVOSTAN

1. Elméleti tételek

1.1 Kardiovaszkuláris sürgősség felnőtt és gyermekkorban

- A pumpaelégtelenség kórtana
- A szöveti perfúzió kórtana
- Diszritmiák
- Veleszületett szívrendellenességek
- Kardiomiopátia, szívizom vérellátási zavarának talaján kialakult szívelégtelenség, akut balszív-elégtelenség, szívtamponád, billentyűelégtelenség
- Gyulladásos és fertőzőes eredetű szívrendellenességek endocarditis, myocarditis, pericarditis
- ACS
- Traumás sérülések
- Vaszkuláris és tromboembóliás eredetű rendellenességek: aorta disszekció, aneurizma ruptura, mélyvénás trombózis, hipertenzív sürgősségi állapotok, okkluzív artériás betegségek, thrombophlebitis, tüdőembólia, pulmonális hipertenzió
-

1.2 Légzőszervi sürgősség gyermek és felnőttkorban

- Gyulladásos és fertőző kórképek: asztma, bronchitis, bronchiolitis, pneumonia, empyema, krónikus obstruktív tüdőbetegségek (COPD) exacerbációja, tüdőtályog, pleurális folyadékgyülem, tüdőfibrozis, TBC
- Traumás és kapcsolódó elváltozások: idegen test aspiráció, haemothorax, tenziós pneumothorax, pneumomediastinum
- Tumoros betegségeknél előforduló pulmonológiai komplikációk
- Egyéb elváltozások: atelektázia, ALI, felnőttkori respiratorikus distresszindróma (ARDS), spontán pneumothorax
- Veleszületett elváltozások: cisztás fibrózis

1.3 Gasztrointesztinális sürgősség felnőtt és gyermekkorban

- Gyulladásos és fertőzőes eredetű kórképek: appendicitis, cholecystitis, diverticulitis, gyulladásos bélbetegségek exacerbációja és komplikációi, gastritis, gastroenteritis, GERD, hepatitis, pancreatitis, pepticus fekély, peritonitis Meckel diverticulum,
- Májelégtelenség
- Traumás és funkcionális eltérések: idegentestek, sérvkizáródás, bélelzáródás, invaginatio, szűkület és elzáródás, traumás bélsérülések, volvulus, Hirschprung betegség, pylorus sztenózis
- Tumorok
- Érederetű elváltozások: ischaemia és vérzés, ischaemia és colitis, alsó és felső GI traktus vérzései, mesenterialis ischaemia
- Veleszületett rendellenességek: nyelőcső- és bélatréziák felismerése, epeút atréziák
- Egyéb okok: GI traktusba helyezett eszközök és sebészeti beavatkozások komplikációi

1.4 Neurológiai sürgősség felnőtt és gyermekkorban

- Gyulladásos és fertőzőes betegségek: meningitis, agytályog, encephalitis, Guillain-Barré szindróma, perifériás facialis paresis (Bell paresis), arteriitis temporalis
- Traumás és kapcsolódó problémák
- A központi idegrendszeri betegségek komplikációi. gerincvelői szindrómák, perifériás idegsérülés és kompresszió, traumás gerinc- és agysérülések
- Tumorok: neurológiai eredetű tumorok és agyi metasztázisok gyakori megjelenései és akut komplikációi
- Vaszkuláris rendellenességek: ischaemia és vérzés: a. carotis dissectio, stroke, subarachnoideális vérzés, sub- és epiduralis haematoma, átmeneti ischaemiás agyi keringészavar (TIA), sinus venosus thrombosis, vaszkulitiszek
- Egyéb problémák: Krónikus neurológiai betegségek akut komplikációi (myastheniás krízis, sclerosis multiplex, akut perifériás neuropathiák, görcsrohamok és status epilepticus, lázgörcs gyermekekben.
- Fejfájások és differenciál diagnosztikájuk

1.5 Trauma felnőtt és gyermekkorban

- Trauma eredete, epidemiológia: égés, tompa sérülés, áthatoló sérülés
- Gyakori törések és diszlokációk, compartment szindróma, crush szindróma, rabdomiolízis és lágyszövet-trauma
- Súlyos sérült menedzsmen, nemzetközi irányelvek (ATLS, ETC, ITLS)
- Tömeges balesetek ellátásának alapelvei
- Égésbetegség
- Speciális csoportok sérülései: gyermekek, idősek, várandós nők

1.6 Fertőző betegségek és szepszis felnőtt és gyermekkorban

- Gyakori virális és bakteriális fertőzések Étellel és vízzel terjedő fertőzések
- HIV és AIDS
- Emerging infections
- Főbb trópusi betegségek
- Paraziták okozta kórképek
- Szepszis irányelvek, korai felismerés, korai célvezérelt terápia
- SIRS, szepszis, súlyos szepszis és szeptikus shock
- Szexuális úton terjedő betegségek
- Toxikus shock szindróma (Streptococcus toxin)
- Tetanus, veszettség
- Antibiotikum irányelvek
- A sürgősség preventív szerepe a fertőzések elleni küzdelemben

1.7 Váz-izomrendszer rendellenességei

- Gyulladásos és fertőzőes betegségek: arthritis, bursitis, cellulitis, szisztémás reumás betegségek komplikációi, nekrotizáló fasciitis, osteomyelitis, polymyalgia rheumatica, lágyrészfertőzések, Perthes-kór, epiphyseolysis femoris juvenilis
- Tumorok: pathológiás törések
- Veleszületett rendellenességek: osteogenesis imperfecta

1.8 Urogenitális sürgősség felnőtt és gyermekkorban

- Gyulladásos és fertőzőes elváltozások: epididimo-orchitis, glomerulonephritis, pyelonephritis, prostatitis, szexuálisan terjedő betegségek, húgyúti fertőzések,
- Akut veseelégtelenség, krónikus vesebeteg nem nefrológiai eredetű megbetegedései, nephrosis szindróma, vesekő, uraemia
- Traumás és kapcsolódó elváltozások: vizelet retentio, heretorsio (akut scrotum szindróma)
- Tumorok szövődményei
- Egyéb elváltozások: Vese transzplantációhoz és dialízishez társuló egyéb betegségek, urológiai beavatkozások komplikációi és eszközei, hemolitikus urémiás szindróma

1.9 Endokrin és anyagcsere-zavarok, folyadék és elektrolit háztartás sürgősségi vonatkozásai

- Mellékvese elégtelenség
- Glükóz anyagcsere rendellenességei: hiperosmoláris non-ketotikus (HONK) kisiklás állapot, diabéteszes ketoacidózis (DKA), hipoglikémia
- Pajzsmirigybetegségek sürgősségi állapotai: hyperthyreosis, hypothyreosis, myxödémás kóma, tireotoxikus krízis
- Sav-bázis eltérések
- Elektrolit rendellenességek
- Folyadék háztartás és egyensúly

1.10 Immunológiai és hematológiai sürgősségi állapotok

- Allergiás és anafilaxiás reakciók
- Gyulladásos és fertőzőes betegségek: vasculitis akut komplikációi
- Anémia, policitémia akut szövődményei
- Leukémiás beteg a sürgősségen
- Haemofiliák és Von Willebrand betegség, sarlósejtes vérszegénység, talasszémiák
- Gyógyszer indukált vérzés
- Transzfúziós reakciók
- DIC

1.11 Bőrgyógyászati sürgősségi állapotok

- Primer és szekunder bőrijelenségek
- Gyulladásos és fertőzőes rendellenességek
- Immunológiai betegségek, rendszerbetegségek, toxikus hatások bőrijelenségei

1.12 Pszichiátriai és magatartászavarok

- Magatartászavarok: affektív zavarok, zavartság és eszméletvesztés, intelligencia. és memóriazavarok, észlelési problémák, pszichomotoros rendellenességek, a gondolkodás zavarai
- Főbb pszichiátriai sürgősségi kórképek: akut pszichózis, anorexia és bulimia komplikációi, nyugtalanság és pánikbetegség, konverziós problémák, szándékos önsértés és öngyilkosság, depresszió, személyiségzavarok, kémiai anyag-, gyógyszer- és alkoholfüggőség
- Az agresszív beteg sürgősségi ellátása, a veszélyeztető magatartású beteg, veszélyeztetett beteg: bántalmazás, erőszak áldozatai.

1.13 Fül-Orr-Gégészeti és szájsebészeti sürgősség

- Vérzések
- Tumoros betegségek komplikációi: légúti obstrukció, vérzés
- Idegen test
- Gyulladásos és fertőzőes betegségek: angiooedema, epiglottitis, laryngitis, peritonsillaris, para- és retropharyngealis tályog, szinuszitiszek
- Heveny hallásvesztés
- Heveny szédülés
- Trauma

1.14 Szemészeti sürgősség gyermek és felnőttkorban

- Gyulladásos és fertőzőes eredetű kórképek: conjunctivitis, dacrocystitis, endophthalmitis, iritis, keratitis, orbitalis és periorbitalis cellulitis, uveitis
- Traumás és traumával kapcsolatos problémák: idegentest a szemben és szemsérülések. Érederetű problémák: ischaemia és vérzés artériás és vénás retinealis oclusio, üvegtestvérzés Egyebek: pl. Glaucomás roham, retina leválás
- Heveny látásvesztés

1.15 Szülészeti és nőgyógyászati sürgősség

- Gyulladásos és fertőzőes elváltozások: mastitis, kismedencei gyulladásos betegségek, vulvovaginitis
- Szülészeti sürgősségi állapotok: abruptio placentae, eclampsia, méhen kívüli terhesség, sürgős szülés, HELLP szindróma, terhességi hyperemesis, placenta previa, post partum vérzés
- Érederetű elváltozások: ischaemia és vérzés, hüvelyi vérzés, petefészek cysta és torsio

1.16 Toxikológia

- Toxidrómok
- Aspecifikus terápia
- Dekontaminálás
- Eliminációs lehetőségek
- Antidótumok
- Kábítószeres, designer drogok okozta intoxikáció
-

1.17 Környezeti ártalmak felnőtt és gyermekkorban

- Elektromos sérülések (elektromos és villámlás okozta sérülések)
- Rovar és növény okozta sérülések (tüske, rovarcsípés, érintkezés okozta következmények)
- Hipo- és hiperbárikus balesetek
- CBRN (kémiai, biológiai, radiológiai és nukleáris) ágensek okozta károk és kezelésük: dekontamináció, specifikus kezelés)
- Hőártalmak
- Vízibalesetek (fulladás, nyomás, búvárkodás és tengeri élőlények okozta sérülések)

3. Történelmi vonatkozások, rendszerelmélet

3.1 A sürgősségi orvostan nemzetközi és hazai története

3.2 A mentésügy hazai története

3.3 Triázsrendszerek

3.4 Katasztrófa medicina

3.5 Tömeges sérülések, mérgezések, CBRN diagnosztika és ellátás

3.6 A sürgősségi ellátás jogi szabályozása

3.7 Speciális betegpopulációk (gyermek, idős, terhes, hajléktalan)

3.8 Sérülés megelőzés és egészségmegőrzés

3.9 End of Life Care – életvégi döntések

3.10 Igazságügyi vonatkozások

3.11 Mentésirányítás

3.12 Kommunikáció

3.13 Kiegészítés

3.14 Krízis menedzsment

3.15 Helyszínbiztonság

3.16 Légi mentés

3.17 Mentőegység-szintek és –típusok, speciális mentőegységek